

A BIZOTTSÁG 1218/2010/EU RENDELETE

(2010. december 14.)

az Európai Unió működéséről szóló szerződés 101. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a Szerződés 85. cikke (3) bekezdésének a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 1971. december 20-i 2821/71/EGK rendeletre ⁽¹⁾,

e rendelet tervezetének közzétételét követően,

a versenykorlátozó magatartásokkal és erőfölénnyel foglalkozó tanácsadó bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) A 2821/71/EGK rendelet felhatalmazza a Bizottságot, hogy rendelet útján alkalmazza az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: Szerződés) 101. cikke (3) bekezdését (*) a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó olyan megállapodások, döntések és összehangolt magatartások egyes csoportjaira, amelyek tárgya a szakosítás, ideértve az ennek eléréséhez szükséges megállapodásokat.

(2) A Szerződés 81. cikke (3) bekezdésének a szakosítási megállapodások egyes csoportjaira történő alkalmazásáról szóló, 2000. november 29-i 2658/2000/EK bizottsági rendelet ⁽²⁾ meghatározza a szakosítási megállapodások olyan csoportjait, amelyekre a Bizottság úgy tekintett, hogy azok általánosságban eleget tesznek a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésben megállapított feltételeknek. Tekintettel e 2010. december 31-én hatályát veszítő rendelet alkalmazásának összességében kedvező tapasztalataira, és figyelembe véve az elfogadása óta szerzett további tapasztalatokat, helyénvaló egy újabb csoportmentességi rendelet elfogadása.

(3) E rendeletnek két követelménynek kell megfelelnie: biztosítania kell a verseny hatékony védelmét, és megfelelő jobbiztonságot kell nyújtania a vállalkozások számára. E célok megvalósítása során a lehető legnagyobb mértékben szem előtt kell tartani a hatósági felügyelet és a jogszabályi keretek egyszerűsítésének szükségességét. A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének alkalmazása szempontjából a piaci erő bizonyos szintje alatt általában feltételezhető, hogy a szakosítási megállapodások kedvező hatásai meghaladják a versenyre gyakorolt esetleges kedvezőtlen hatásait.

(4) A Szerződés 101. cikke (3) bekezdésének rendelet általi alkalmazásához nem szükséges meghatározni azokat a megállapodásokat, amelyek a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése alá tartozhatnak. A Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó megállapodások egyedi értékelésénél több tényezőt is figyelembe kell venni, így különösen az érintett piac szerkezetét.

(5) Az e rendelettel létrehozott mentesség kedvezményét azokra a megállapodásokra kell korlátozni, amelyekről megfelelő bizonyossággal feltételezhető, hogy megfelelnek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében meghatározott feltételeknek.

(6) A termelési szakosításokról szóló megállapodások nagy valószínűséggel hozzájárulnak az áruk termelésének, illetve forgalmazásának javításához, amennyiben a felek különböző, egymást kiegészítő készségekkel, eszközökkel vagy tevékenységi körrel rendelkeznek, mert így egyes termékek előállítására összpontosíthatnak, és ezáltal hatékonyabban működnek, és a termékeket olcsóbban kínálják. Általában ugyanez mondható el a szakosítási megállapodásokról a szolgáltatáselőkészítés tekintetében is. Hatékony verseny esetén valószínű, hogy a fogyasztók a keletkező előnyökből méltányosan részesülnek.

(7) Ilyen előnyök származhatnak olyan megállapodásokból, amelyek értelmében az egyik fél egy másik fél javára részben vagy teljesen felhagy egyes termékek előállításával, illetve egyes szolgáltatások nyújtásával („egyoldalú szakosítás”), olyan megállapodásokból, amelyek értelmében valamennyi fél egy másik fél javára részben vagy teljesen felhagy egyes termékek előállításával, illetve egyes szolgáltatások nyújtásával („kölcsönös szakosítás”), valamint olyan megállapodásokból, amelyek értelmében a felek egyes termékek közös előállítására, illetve egyes szolgáltatások közös nyújtására vállalkoznak („közös előállítás”). E rendelet alkalmazásában az egyoldalú és

⁽¹⁾ HL L 285., 1971.12.29., 46. o.

⁽²⁾ HL L 304., 2000.12.5., 3. o.

(*) 2009. december 1-jén az EK-Szerződés 81. cikke helyébe az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 101. cikke lépett. E két cikk lényegében azonos. E rendelet alkalmazásában az EUMSZ 101. cikkére történő hivatkozásokat szükség esetén az EK-Szerződés 81. cikkére történő hivatkozásokként kell érteni. Az EUMSZ bevezetett bizonyos, szóhasználatra vonatkozó változtatásokat is, mint a „Közösség” kifejezés „Unió”-val valamint a „közös piac” kifejezés „belső piac”-cal történő felváltása. Ez a rendelet az EUMSZ szóhasználatát követi.

kölcsönös szakosítás nem kívánja meg, hogy valamelyik fél csökkentse kapacitásait; elégséges feltétel a termelési volumen csökkentése. A közös előállítás fogalmának azonban nem feltétele, hogy a felek csökkentsék termelési tevékenységüket a közös előállítás tervezett körén kívül.

- (8) Az egyoldalú és a kölcsönös szakosítási megállapodások jellege előfeltételezi, hogy a felek azonos termékpiacon tevékenykednek. Nem szükséges feltétel viszont az, hogy a felek azonos földrajzi piacon tevékenykedjenek. Következésképpen az egyoldalú és a kölcsönös szakosítási megállapodások esetében e rendelet alkalmazását az azonos termékpiacon tevékenykedő felekre kell korlátozni. Közös előállítási megállapodást köthetnek azonos termékpiacokon tevékenykedő felek és olyan felek is, akik a megállapodás révén kívánnak belépni az adott termékpiacra. A közös előállításról szóló megállapodások ezért e rendelet hatálya alá tartoznak, tekintet nélkül arra, hogy a felek már azonos termékpiacon tevékenykednek-e.
- (9) Annak biztosítására, hogy a szakosítás előnyei anélkül valósuljanak meg, hogy az egyik fél teljesen elhagyná a piacot a termelést követő szakaszban, az egyoldalú és a kölcsönös szakosítási megállapodások csak annyiban tartoznak e rendelet alkalmazási körébe, amennyiben ellátási és beszerzési kötelezettséget vagy közös forgalmazást írnak elő. Az ellátási és beszerzési kötelezettségek jellege lehet kizárólagos, de nem feltétlenül kell annak lennie.
- (10) Vélelmezhető, hogy ha a részt vevő vállalkozások részesedése a szakosítási megállapodás tárgyát képező termékek piacán nem halad meg bizonyos szintet, a megállapodások a méret nagyságból vagy tevékenységi körből adódó gazdaságosság vagy jobb termelési technológiák formájában gazdasági előnyökkel járnak általában, miközben a fogyasztók számára is lehetővé teszik, hogy a keletkező haszonból méltányosan részesüljenek. Mindazonáltal amennyiben a szakosítási megállapodások tárgyát képező termékek olyan közbelső termékek, amelyeket egy vagy több fél részben vagy egészben nyersanyagként használ fel az e felek által később a piacon értékesített egyes, a termelési-értékesítési láncban lejjebb lévő (downstream) termékek előállításához, az e rendelet által biztosított mentesség további feltételeként kell meghatározni, hogy a felek részesedése a downstream termékek érintett piacán nem haladhat meg bizonyos szintet. Ilyen esetben, ha csak a közbelső termékek szintjén vizsgálnánk a felek piaci részesedését, akkor figyelmen kívül hagynánk a kizárás kockázatát vagy a versenytársak nyersanyagárai emelésének a downstream termékek szintjén jelentkező kockázatát. Mindazonáltal nem vélelmezhető, hogy a szakosítási megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének hatálya alá esnek, vagy nem felelnek meg a Szerződés 101. cikke (3) bekezdésében foglalt feltételeknek, amennyiben az e rendeletben megállapított piaci részesedési küszöböt túllépi vagy az ebben a rendeletben foglalt feltételek

nem állnak fenn. Ilyen esetben el kell végezni a szakosítási megállapodásnak a Szerződés 101. cikke szerinti egyedi értékelését.

- (11) Ez a rendelet nem mentesítheti az olyan korlátozásokat tartalmazó megállapodásokat, amelyek nem nélkülözhetetlenek a szakosítási megállapodás eredményeként jelentkező kedvező hatások kiváltásához. Főszabály szerint a felek piaci részesedésétől függetlenül ki kell zárni az e rendelet által nyújtott mentesség kedvezményének köréből a harmadik felek tekintetében alkalmazott árak rögzítésével, a termelés vagy az értékesítés korlátozásával, illetve a piacok vagy a vevőkör felosztásával kapcsolatos egyes súlyos versenykorlátozásokat tartalmazó megállapodásokat.
- (12) A piaci részesedési küszöb, egyes megállapodások kizárása az e rendelet által biztosított mentességből és az e rendeletben előírt feltételek általában biztosítják azt, hogy azok a megállapodások, amelyekre a csoportmentesség alkalmazható, ne nyújtsanak lehetőséget a feleknek arra, hogy a versenyt az adott termékek, illetve szolgáltatások jelentős része tekintetében megszüntessék.
- (13) A Bizottság a Szerződés 81. és 82. cikkében meghatározott versenyszabályok végrehajtásáról szóló, 2002. december 16-i 1/2003/EK tanácsi rendelet⁽¹⁾ 29. cikkének (1) bekezdésének megfelelően visszavonhatja a jelen rendeletben biztosított kedvezményt, amennyiben egyedi esetben megállapítja, hogy az e rendeletben meghatározott mentesség hatálya alá tartozó megállapodásnak mégis a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésében megállapított feltételekkel összeegyeztethetetlen hatásai vannak.
- (14) A tagállamok versenyhatóságai visszavonhatják az e rendelet szerinti kedvezményeket az 1/2003/EK rendelet 29. cikkének (2) bekezdése szerint az adott tagállam területe vagy annak egy része vonatkozásában, amennyiben adott esetben az e rendeletben biztosított mentesség hatálya alá tartozó megállapodások az érintett tagállam területén vagy annak egy, az elkülönült földrajzi piac minden tulajdonságával rendelkező részén olyan hatásokat váltanak ki, amelyek a Szerződés 101. cikkének (3) bekezdésével összeegyeztethetetlenek.
- (15) Az e rendelet által biztosított kedvezményeknek az 1/2003/EK rendelet 29. cikke szerinti visszavonására például abban az esetben kerülhet sor, ha az érintett piac nagyon koncentrált, és már gyenge a verseny, különösen a többi piaci szereplő egyéni piaci pozíciója vagy a többi piaci szereplő között egyes párhuzamos szakosítási megállapodások által létrehozott kapcsolatok miatt.

⁽¹⁾ HL L 1., 2003.1.4., 1. o.

- (16) A felek szerkezetét befolyásolni képes szakosítási megállapodások megkötésének megkönnyítése érdekében e rendelet hatályának időtartamát 12 évben kell megállapítani,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Fogalommeghatározások

(1) E rendelet alkalmazásában:

- a) „szakosítási megállapodás”: egyoldalú szakosítási megállapodás, kölcsönös szakosítási megállapodás vagy közös előállítási megállapodás;
- b) „egyoldalú szakosítási megállapodás”: két, azonos termékpiacra tevékenykedő fél közötti olyan megállapodás, amelynek értelmében az egyik fél vállalja, hogy részben vagy teljesen megszünteti egyes termékek előállítását, vagy tartózkodik e termékek előállításától, és ezeket a termékeket a másik féltől szerzi be, amely vállalkozik e termékek előállítására és szállítására;
- c) „kölcsönös szakosítási megállapodás”: két, ugyanazon termékpiacra tevékenykedő fél közötti olyan megállapodás, amelynek értelmében két vagy több fél kölcsönösen vállalja, hogy részben vagy teljesen megszünteti egyes, egymástól különböző termékek előállítását, vagy tartózkodik e termékek előállításától, és ezeket a termékeket a másik felektől szerzi be, amelyek vállalkoznak e termékek előállítására és szállítására;
- d) „közös előállítási megállapodás”: olyan megállapodás, amelynek értelmében két vagy több fél vállalja, hogy egyes termékeket közösen állít elő;
- e) „megállapodás”: megállapodás, vállalkozások társulásainak döntése vagy összehangolt magatartás;
- f) „termék”: áru vagy szolgáltatás, beleértve a közbenső termékeket vagy részszolgáltatásokat, valamint a végtermékeket és/vagy végső szolgáltatásokat, a forgalmazás és a bérleti szolgáltatások kivételével;
- g) „előállítás”: áru előállítása vagy szolgáltatás előkészítése, ideértve az alvállalkozás útján végzett előállítást is;
- h) „szolgáltatás előkészítése”: a vevők számára történő szolgáltatásnyújtást megelőző szakaszban végzett tevékenységek;
- i) „érintett piac”: azon érintett termék- vagy földrajzi piac, amelyhez a szakosítási megállapodás tárgyát képező

termékek tartoznak, valamint ezenfelül – amennyiben a szakosított termékek olyan közbenső termékek, amelyeket egy vagy több fél részben vagy teljesen nyersanyagként használ fel egyes, a termelési-értékesítési láncban lejjebb lévő (downstream) termékek előállításához – azon érintett termék- vagy földrajzi piac, amelyhez a downstream termékek tartoznak;

- j) „szakosított termék”: a szakosítási megállapodás alapján előállított termék;
- k) „downstream termék”: olyan termék, amelynek előállításához egy vagy több fél szakosított terméket használ fel alapanyagként, és amelyet e felek a piacon értékesítenek;
- l) „versenytárs vállalkozás”: tényleges vagy potenciális versenytárs;
- m) „tényleges versenytárs”: ugyanazon az érintett piacon tevékenykedő vállalkozás;
- n) „potenciális versenytárs”: olyan vállalkozás, amelyről reálisan – tehát nem pusztán elméleti lehetőségként – feltételezhető, hogy a szakosítási megállapodás hiányában a relatív árak kismértékű, de tartós emelkedése esetén legfeljebb három éven belül vállalná az érintett piacra lépéshez szükséges többletberuházásokat vagy egyéb szükséges átállási költségeket;
- o) „kizárólagos szállítási kötelezettség”: az a kötelezettség, hogy a szakosított terméket a megállapodásban részes félén kívül más versenytárs vállalkozásnak nem lehet szállítani;
- p) „kizárólagos beszerzési kötelezettség”: az a kötelezettség, hogy a szakosított terméket csak attól, a megállapodásban részes féltől lehet megvásárolni, amelyik vállalja annak szállítását;
- q) „közös” forgalmazásnak minősül, ha a felek:
- i. az áru forgalmazását közös munkacsoport, szervezet vagy vállalkozás útján végzik, vagy
- ii. kizárólagos vagy nem kizárólagos alapon külső forgalmazót bíznak meg, feltéve hogy ez a harmadik fél nem versenytárs vállalkozás;
- r) „forgalmazás”: a termékek értékesítésére és szolgáltatások nyújtására is kiterjedő forgalmazás.
- (2) E rendelet alkalmazásában, a „vállalkozás” és „fél” fogalma magában foglalja a megfelelő kapcsolt vállalkozásokat is.

„Kapcsolt vállalkozások”:

- a) az olyan vállalkozások, amelyekben a szakosítási megállapodásban részes egyik fél közvetve vagy közvetlenül:
- i. a szavazati jogok több mint fele gyakorlásának jogával rendelkezik;
  - ii. jogosult a felügyelő testület, az ügyvezető testület vagy a vállalkozást jogszerűen képviselő testületek tagjai több mint felének kinevezésére, vagy
  - iii. jogosult a vállalkozás ügyeinek irányítására;
- b) olyan vállalkozások, amelyek a szakosítási megállapodásban részes valamely fél vonatkozásában közvetve vagy közvetlenül rendelkeznek az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
- c) olyan vállalkozások, amelyek tekintetében a b) pontban említett vállalkozás közvetve vagy közvetlenül az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással rendelkezik;
- d) olyan vállalkozások, amelyekben a szakosítási megállapodásban részes valamely fél az a), b) vagy c) pontban említett vállalkozások egyikével vagy közülük többel, illetve az utóbbi vállalkozások közül kettő vagy több, együttesen rendelkezik az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással;
- e) olyan vállalkozások, amelyekben az a) pontban felsorolt jogokkal vagy felhatalmazással együttesen rendelkeznek:
- i. a szakosítási megállapodásban részes felek vagy azoknak az a)–d) pontban említett kapcsolt vállalkozásai, vagy
  - ii. a szakosítási megállapodásban részes egy vagy több fél vagy azoknak az a)–d) pontban említett egy vagy több kapcsolt vállalkozása és egy vagy több harmadik fél.

2. cikk

Mentesség

(1) A Szerződés 101. cikkének (3) bekezdése alapján és e rendelet rendelkezéseire is figyelemmel a Szerződés 101. cikkének (1) bekezdése nem alkalmazandó a szakosítási megállapodásokra.

Ezt a mentességet annyiban kell alkalmazni, amennyiben a szakosítási megállapodások a Szerződés 101. cikke (1) bekezdésének alkalmazási körébe tartozó, versenykorlátozó rendelkezéseket tartalmaznak.

(2) Az (1) bekezdés szerinti mentességet azon szakosítási megállapodások vonatkozásában kell alkalmazni, amelyek rendelkezéseket tartalmaznak a szellemi tulajdonhoz fűződő jogok egy vagy több fél részére történő átruházásáról vagy hasznosításának engedélyezéséről, feltéve, hogy ezen rendelke-

zések nem képezik az érintett megállapodások elsődleges tárgyát, de a végrehajtásukhoz közvetlenül kapcsolódnak és szükségesegek.

(3) Az (1) bekezdésben meghatározott mentességet az olyan szakosítási megállapodásokra kell alkalmazni, amelyek révén:

- a) a felek kizárólagos beszerzési vagy szállítási kötelezettséget vállalnak; vagy
- b) a felek nem egymástól függetlenül értékesítik a szakosítási termékeket, hanem közösen forgalmazzák azokat.

3. cikk

Piaci részesedési küszöb

A 2. cikkben meghatározott mentesség feltétele, hogy a felek együttes piaci részesedése egyik érintett piacon se haladja meg a 20 %-ot.

4. cikk

Különösen súlyos korlátozások

A 2. cikkben megállapított mentesség nem alkalmazható azokra a szakosítási megállapodásokra, amelyek célja közvetve vagy közvetlenül, önmagukban vagy a felek ellenőrzése alá tartozó egyéb tényezőkkel együttesen, a következők bármelyike:

- a) az árak rögzítése a termékek harmadik felek részére történő értékesítéskor, kivéve a közös forgalmazás keretében a közvetlen vevőknek felszámított árakat;
- b) termelés vagy értékesítés korlátozása, a következők kivételével:
  - i. egyoldalú vagy kölcsönös szakosítási megállapodásokban szereplő termékek megállapodás szerinti mennyiségére vonatkozó rendelkezések, illetve a kapacitás és a termelési volumen közös előállítási megállapodás keretében történő megállapítása;
  - ii. közös forgalmazás keretében az értékesítési célok meghatározása;
- c) a piacok vagy a vevőkör felosztása.

5. cikk

A piaci részesedési küszöb alkalmazása

A 3. cikkben előírt piaci részesedési küszöb alkalmazása tekintetében a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a piaci részesedést a piaci eladási érték alapján kell kiszámítani; ha a piaci eladási értékről nem áll rendelkezésre adat, a felek piaci részesedésének megállapításához más megbízható piaci információ, így például a piaci eladás volumenén alapuló becsléseket lehet igénybe venni;

- b) a piaci részesedést az előző naptári évre vonatkozó adatok alapján kell kiszámítani;
- c) az 1. cikk (2) bekezdése második albekezdésének e) pontjában említett vállalkozások piaci részesedését az 1. cikk (2) bekezdése második albekezdésének a) pontjában felsorolt joggal vagy felhatalmazással rendelkező valamennyi vállalkozás között egyenlő arányban kell megosztani;
- d) ha a 3. cikkben említett piaci részesedés kezdetben nem több, mint 20 %, de később e szint fölé emelkedik anélkül, hogy a 25 %-ot meghaladná, a 2. cikkben meghatározott mentességet a 20 %-os küszöbérték első alkalommal történő átlépésének éve utáni két egymást követő naptári évben továbbra is alkalmazni kell;
- e) ha a 3. cikkben említett piaci részesedés kezdetben nem több mint 20 %, de később 25 % fölé emelkedik, a 2. cikkben meghatározott mentességet a 25 %-os küszöbérték első alkalommal történő átlépésének évét követő egy naptári évig továbbra is alkalmazni kell;

f) a d) és e) pontban foglalt kedvezmények nem kombinálhatók úgy, hogy azok meghaladják a két naptári éves időtartamot.

6. cikk

Átmeneti időszak

A Szerződés 101. cikkének (1) bekezdésében megállapított tilalom nem alkalmazható a 2011. január 1. és 2012. december 31. közötti időszakban azokra a megállapodásokra, amelyek 2010. december 31-én már hatályban voltak, és amelyek nem tesznek ugyan eleget a mentesítés e rendeletben meghatározott feltételeinek, de megfelelnek a 2658/2000/EK rendeletben meghatározott feltételeknek.

7. cikk

Időbeli hatály

Ez a rendelet 2011. január 1-jén lép hatályba.

Ez a rendelet 2022. december 31-én veszti hatályát.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2010. december 14-én.

a Bizottság részéről
az elnök
José Manuel BARROSO